

Všechno, co opravdu potřebuju znát,
jsem se naučil v mateřské školce

ROBERT FULGHUM



Měla by to být povinná četba pro všechny rodiče, kteří nemají dost úcty k práci učitelek v mateřské školce. Pro všechny, kteří netuší, co by se stalo, kdyby tohle období přeskočili. Ano, rodina musí dát základ, ale kde jinde chcete prověřit pravidla života než mezi těmi, kteří se je taky teprve učí?

„Všechno, co potřebujete znát, tam někde je. Slušnost, láska a základy hygieny. Ekologie, politika, rovnost a rozumný život.“

Od prvního dne nám tam srozumitelným jazykem říkají, čeho si je třeba cenit jako podstaty společnosti a kultury. Učitelka těm prvním hodinám říká „**základní pravidla**“, ale ve skutečnosti to je trest tvrdě vybojovaných a v terénu otestovaných základů samotné civilizace.

Nejenže nám o tom vyprávějí, ale my sami záhy přijdeme na to, že jsme se ocitli na kursu probíhajícím v laboratoři – budou po nás chtít, abychom podle těch pravidel každý den žili.

A ukáže se, že ta pravidla vlastně vůbec nejsou jednoduchá. Ani náhodou. Hodí se na ně slovo elementární.

Uhlík má značku C a přes atomové číslo šest je základem života. Uhlík je prvek elementární. Ale ne jednoduchý – jeho odraz i následky ve světě jsou nesmírně složité.

Takže ještě jednou: do školky nás posílají, abychom se zcivilizovali.

A základní civilizační hodnotou je to, že vědění je lepší než neznalost. Nepřišli jsme na to snadno. Pokud má velký pochod lidstva pokračovat, musíme se o vyzdorané zkušenosti a moudrost podělit a předávat je dál.

Poznátky ze školky na nás budou vyskakovat bez ustání až do smrti. A nepochybně ve složitější podobě za použití cizích slov – narazíme na ně v přednáškách, encyklopediích, biblích, firemních řádech, u soudů, v kázáních a různých příručkách. **Život nás pořád bude zkoušet, aby bylo jasné, jestli tomu, co jsme se naučili, také rozumíme.**

Po celý život se budeme potýkat s otázkou, co je správné a co špatné, co dobré a zlé, co je pravda a co lež. Znovu a znovu se budeme vracet tam, kudy jsme vstoupili do místnosti, kde nám, malinkým, s velkou péčí předali elementární poznatky o lidském usilování. Budeme se vracet do školky.

....

Ze bych měl být stručnější, mě napadlo u benzínové pumpy. Naplnil jsem nádrž svého starouška superskvělou vysokooktanovou šťávou. Moje rachotina si s tím nevěděla rady a běžel jí z toho mráz po zádech – na každé křižovatce prskala a při jízdě z kopce se ozývalo řihání. Chápal jsem to. Mému mozku a mojí duši se občas stane něco podobného. Přesycení informacemi a po zádech mi pak běhá existenciální mráz – prskám na každé křižovatce života, kde se musím nějak rozhodnout, a buď toho vím příliš, nebo naopak málo. Zmapovaný život není žádná legrace.

Tehdy jsem pochopil, že už znám většinu z toho, co je ke smysluplnému životu zapotřebí – a že to není až tak obtížné. Všechno to znám. A znám to už velice dlouho. Žít podle toho – to už je něco jiného, že?

Tohle je tedy moje krédo:

VŠECHNO, CO OPRAVDU POTŘEBUJU ZNÁT o tom, jak žít, co dělat a jak vůbec být, jsem se naučil v mateřské škole. Moudrost mě nečekala na vrcholu hory zvané postgraduál, ale na pískovišti v nedělní škole.

Tohle jsem se tam naučil:

O všechno se rozděl.

Hraj fér.

Nikoho nebij.

Vracej věci tam, kde jsi je našel.

Uklízej po sobě.

Neber si nic, co ti nepatří.

Když někomu ublížíš, řekni promiň.

Před jídlem si umyj ruce.

Splachuj.

Teplé koláčky a studené mléko ti udělají dobře.

Žij vyrovnaně – trochu se uč a trochu přemýšlej a každý den trochu maluj a kresli a zpívej a tancuj a hraj si a pracuj.

Každý den odpoledne si zdřímni.

Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytň někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě.

Nepřestávej žasnout. Vzpomeň si na semínko v plastickém kelímku – kořínky míří dolů a rostlinka stoupá vzhůru a nikdo vlastně neví jak a proč, ale my všichni jsme takoví.

Zlaté rybičky, křečci a bílé myšky a dokonce i to semínko v kelímku – všichni umřou. My také.

A nikdy nezapomeň na dětské obrázkové knížky a první slovo, které ses naučil – největší slovo ze všech – DÍVEJ SE.

Všechno, co potřebujete znát, tam někde je. Slušnost, láska a základy hygieny. Ekologie, politika, rovnost a rozumný život.

Vyberte si kterékoliv z těch pravidel a řekněte to složitými dospělými výrazy a vztáhněte si na to svůj život v rodině nebo práci, na svou vládu nebo svůj svět a uvidíte, že to platí, je to jasné a sedí to. A představte si, oč lepší by byl svět, kdybychom si všichni – na celém světě – každý den ve tři odpoledne dali koláček a mléko a pak si lehli a zdřímli si s polštářkem pod hlavou. Nebo kdyby základní politikou všech vlád bylo vždycky vracet věci nazpátek a uklízet po sobě.

A stále ještě platí – bez ohledu na to, kolik vám je let - že když vyrazíte do světa, nejlepší je chytit někoho za ruku a držet se pohromadě.

Věřím, že fantazie je silnější než vědění.

Že mýty mají větší moc než historie.

Že sny jsou mocnější než skutečnost.

Že naděje vždy zvítězí nad zkušeností.

Že smích je jediným lékem na zármutek.

A věřím, že láska je silnější než smrt.

ROBERT FULGHUM

